

Силабус курсу Моделювання конфліктних ситуацій

Ступінь вищої освіти - бакалавр
Галузь знань - 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 051 Економіка
Освітньо-професійна програма - «Економічна кібернетика»

Рік навчання: 4

Семестр: 7

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к. е. н., доцент **БАШУЦЬКА Оксана Степанівна**

Контактна інформація o.bashutska@gmail.com, +380673728589

Опис дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є моделювання конфліктних ситуацій за допомогою теорії раціонального вибору та теорії ігор. Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння студентами інструментами теорії раціонального вибору, що застосовуються для вирішення конфліктів, а саме, моделюванням конфліктних ситуацій з метою пошуку позитивно-синергетичних результатів. Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із загальними положеннями теорії раціонального вибору та перспективами її застосування при дослідженні суспільно-економічних процесів та в теорії економічних відносин.

У результаті вивчення дисципліни «Моделювання конфліктних ситуацій» студенти повинні вміти: моделювати конфліктні ситуації та презентувати їх у матричній чи графічній формі; знаходити точки рівноваги декількома способами та надавати рекомендації учасникам конфлікту щодо ефективних шляхів їх розв'язання; володіти моделюванням метаігор з двома розширеннями; застосовувати інструменти теорії раціонального вибору та теорії ігор для аналізу актуальних конфліктів сьогодення.

Структура курсу

Годин и (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	1. Загальні положення та складові теорії раціонального вибору.	Сформулювати уявлення студентів про теорію раціонального вибору та її компоненти. З'ясувати перспективи застосування теорії раціонального вибору.	усне опитування, тестування

4 / 2	2. Теорія ігор як основний інструмент моделювання стратегічних відносин для теорії раціонального вибору	Ознайомлення студентів з теорією ігор як головним інструментом моделювання конфліктних ситуацій в рамках теорії раціонального вибору. З'ясувати: основні поняття теорії ігор; визначення гри; класифікації ігор. Формальне представлення ігор. Принципи розв'язування матричних антагоністичних ігор. Розв'язування матричних антагоністичних ігор.	усне опитування, тестування
4 / 4	3. Класичні моделі конфліктів в теорії ігор та особливості застосування різних критеріїв пошуку точки еквілібріуму	Володіти теорією аналізу та вирішення конфліктів (ТАВК) Н. Фрезера та К. Хайпеля. Вміти будувати графічну модель вирішення конфліктів (ГМВК)	усне опитування, тестування
4 / 2	4. Теорія метаігор.	Ознайомлення студентів з принципами моделювання конфліктів та різними способами пошуку «точки еквілібріуму»; аналіз типових конфліктних моделей, таких як «Дилема в'язнів», «Гра гарантій», «Півні», «Морське полювання», «Печиво», «Родинна суперечка» та інші	усне опитування, тестування
4 / 4	5. Алгоритми управління конфліктом	Обґрунтувати евристичну цінність та можливості застосування даних моделей для вирішення конфліктних ситуацій в економічній, політичній, правовій та інших сферах.	усне опитування, тестування
4 / 2	6. Методи знаходження рішень для гри в нормальній формі.	Сформувати вміння знаходити рішення для гри в нормальній формі (максимінна рівновага; рівновага в доміантних стратегіях; метод знаходження рівноваги Неша; метод знаходження оптимуму Паретто; метод знаходження рівноваги Стакелберга; метод знаходження змішаних стратегій.)	усне опитування, тестування

Літературні джерела

1. Кулик В. В. Концептуальні підходи до управління соціально-економічними системами в умовах невизначеності та ризику / В. В. Кулик // Проблеми економіки. 2016. № 1. С. 100-107.
2. Петрушенко М.М. Необхідність і особливості застосування теорії ігор при моделюванні природно-ресурсних конфліктів / М.М. Петрушенко // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2011. №3. С. 42-48.
3. Петрушенко М. М. Щодо питання про економіку конфліктів: загальнотеоретичні та проєкологічні аспекти / М. М. Петрушенко // Теорія та практика менеджменту безпеки: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2017.
4. Соціальний потенціал сталого розвитку: інноваційні механізми формування та використання: монографія / О. І. Амоша, О. Ф. Новікова, В. П. Антонюк [та ін.]. Донецьк: Ін-т економіки пром-ті НАН України, 2014. 477 с.
5. Сунь-Дзи (2015). Мистецтва війни. Львів: Вид-во Старого Лева. 122 с.
6. Плюшевий ведмедик, лисиця, сова, черепаха, акула: моделі поведінки в конфліктних ситуаціях. <https://magneticone.com.ua/>
7. Anderton C. H. Principles of conflict economics. A primer for social scientists / C. H. Anderton, J. R. Carter. Cambridge. Cambridge University Press, 2009. 321 p.
8. Dixit A., Nalebuff B. The Art of Strategy. New York: W.W. Norton and Company. 2008.
9. From conflict to peacebuilding: the role of natural resources and the environment / United Nations Environment Programme, 2009. Nairobi: UNEP. 44 p. URL: <http://www.unep.org>.
10. McConnell, Campbell R. Economics: principles, problems, and policies / Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue. 16 th ed. New York , 2005. 757 p.
11. Mankiw, N.G. Principles of Economics.– 6th edition. Cengage Learning, 2011. 890 p.
12. Hrytsenko L. The necessity of socio-ecological modification of two-tier economic model of secondary resources management in Ukraine / L. Hrytsenko, M. Petrusenko, K. Daher // SocioEconomic Challenges. 2017. No. 1. pp. 68-76, doi: 10.21272/sec.2017.1-08.
13. Osborne M.J. An introduction to game theory. Ney York, Oxford: Oxford University Press, 2004.
14. Prisner, Erich. Game Theory Through Examples / Franklin University Switzerland, 2014. 284 с.
15. Shevchenko H. M. Regulatory policy and optimization of investment resource allocation in model of functioning recreation industry / H. M. Shevchenko // Baltic journal of economic science. 2017. Vol. 3, № 1. pp. 109-115.
16. Shevchenko H. M. Economic-mathematical basis for forming complex programs of recreation balanced development / H. M. Shevchenko // Scientific bulletin of Poltava university of economics and trade. A series of «Economic sciences». 2016. № 5. pp. 188-193.

Політика оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
Усне опитування під час заняття (4 теми по 5 балів = 20 балів) Письмова робота = 80 балів	Усне опитування під час заняття (2 тем по 5 балів = 10 балів) Письмова робота = 90 балів	Написання тезахрист КПЗ = 80 балів. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
F X	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом